

PAPER DETAILS

TITLE: Avrupa'da Göçün Güvenliklestirilmesinde Asiri Sag Partilerin Rolü

AUTHORS: Zehra Hopyar

PAGES: 125-156

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3953788>

Avrupa’da Göçün Güvenlikleştirilmesinde Aşırı Sağ Partilerin Rolü*

Zehra HOPYAR**

ÖZ

Soğuk Savaş’ın bitmesiyle güvenlik anlayışında yaşanan değişim göçmenlerin güvenlik sorunu olarak tasvir edildiği bir dönemi başlatmıştır. 11 Eylül saldırısı ve 2015’ten bu yana artan düzensiz göç hareketliliği Avrupa ülkelerinde göçün engellenmesi gereken bir olgu olarak algılanmasına neden olmuştur. Bu engellenme süreci göçün güvenleleştirilmesiyle sonuçlanmıştır. Avrupa’daki aşırı sağ partiler göçmenleri ulusal, kültürel, ekonomik tehdit unsuru olarak tasvir etmekte ve buna yönelik söylemler geliştirmektedir. Çalışmanın konusu Fransa, Macaristan ve Danimarka’daki aşırı sağ partiler ile göçün güvenleleştirilmesi arasındaki ilişkidir. Ulusal Birlik, Macar Yurttaş Birliği, Danimarka Halk Partisi’nin göçmenleri nasıl bir güvenlik tehdidi olarak gördüklerini ve göçün güvenleleştirilmesinde oynadıkları rolün anlaşılma gayreti çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Konu bu üç parti ve 2015-2019 tarihleri arasındaki olaylar üzerinden incelenmekte, bunlar da çalışmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır. Çalışmanın araştırma deseni durum çalışması, veri toplama aracı ikincil veri kaynakları olan dokümanlardır. Bulgular betimleyici analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Göçmenlerin potansiyel suçlu, refah devlet sistemini sömüren, yerli halkın işsiz kalmasına neden olan, Avrupa değerlerine saygı duymayan ve Avrupa ülkelerini İslamlaştırma amacı güden kimseler olarak tasvir edilmesi ve bu şekilde ulusal, kültürel ve ekonomik güvenlik tehdidi olarak görülmesi bu çalışmanın temel bulguları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Göç, Güvenleleştirme, Aşırı Sağ Partiler, Göç Politikaları, Avrupa.

Başvuru / Kabul: 24 Mayıs 2024 / 25 Haziran 2024

The Role Of Far-Right Parties In The Securitization Of Migration In Europe

ABSTRACT

The change in the understanding of security with the end of the Cold War ushered in a period in which migrants are portrayed as a security problem. The 11 September attack and the increasing irregular migration mobility since 2015 have caused European countries to perceive migration as a phenomenon that needs to be prevented. This prevention process has resulted in the securitization of migration. Far-right parties in France, Hungary, Denmark portray migrants as a national, cultural, and economic threat and develop discourses accordingly. The subject of this study is to understand the relationship between Rassemblement national, Hungarian Civic Alliance, Danish People's Party in Europe and the securitization of migration. The study aims to evaluate how far-right parties in Europe see migrants as a security threat and the role they play in the securitization of migration. The issue is analysed through these three parties and the events between 2015-2019, which constitute the limitations of the study. The research design of the study is case study and the data collection tool is documents which are secondary data sources. The findings were evaluated by descriptive analysis method. The main findings of this study are that immigrants are portrayed as potential criminals, exploiting the welfare state system, causing unemployment of the

*Bu araştırma makalesinin verileri anket veya mülakat teknikleri kullanılarak elde edilmediğinden etik kurul izni gerekmemiştir.

In this research article, ethics committee permission was not required as the data were not obtained using survey or interview techniques.

**Dr., Sakarya Üniversitesi, Diaspora Araştırmaları Merkezi, Sakarya, Türkiye, E-posta: zehrahopyar@gmail.com, ORCID Numarası: [0000-0002-2028-9812](https://orcid.org/0000-0002-2028-9812)

native population, not respecting European values, and aiming to Islamise European countries, and as such, are seen as a national, cultural and economic security threat.

Keywords: International Migration, Securitization, Far-Right Parties, Migration Policies, Europe.

Received / Accepted: 24 May 2024 / 25 Haziran 2024

EXTENDED ABSTRACT

The change in the understanding of security with the end of the Cold War ushered in a period in which migrants were defined as a security problem. The September 11 attacks and the increasing irregular migration mobility since 2015 have led European countries to perceive migration as a phenomenon that needs to be prevented. This prevention process has resulted in the securitization of migration. Far-right parties, which serve as active actors in the securitization of migration, have stated that migration will “destroy” the identity, culture, and demographic structure of their countries. In this process, they defined the issue with concepts such as 'invasion/occupation' and moved it to the security field.

The far right is often defined together with concepts such as racism, nationalism, populism, and radicalism. There are different definitions in the literature on the concept of populism, which is used adjacent to the concept of far right. In the literature, it is used to mean ideology (Mudde 2014: 543; Laclau 2012: 172-173), discourse (Hawkins 2009: 1042), political strategy or specific political style (Betz 2002: 198; Moffitt ve Torney 2014) and communication techniques (Jagers ve Walgrave 2007). According to Moffitt (2020: 29), these different meanings of the concept point to the existence of contested mind-sets in defining the concept.

In a review of the literature by Mudde (1996), 58 different ideological characteristics of far-right parties are mentioned. On the other hand, only five characteristics are generally mentioned by half of the authors: Nationalism, racism, xenophobia, anti-democracy and strong state (Mudde 1996: 229). Further limiting these characteristics, Mudde argues that the far right has emerged from the combination of nativism, nationalism and xenophobia (2007: 15-26). According to Müller (2018), while populists claim that they speak for the people, if they are in power, they can produce exclusionary policies towards those they see outside the people. These exclusionary policies are usually directed against elites, immigrants and ethnic minorities (Canovan 1999: 5).

After the Second World War, far-right movements did not take a very serious position in the political arena until the late 1970s. Trying to differentiate themselves from the fascist movements of the past in order to avoid backlash, the new far-right movements display an attitude against foreign entities in their countries (Betz 1994: 3). They define this “foreignness”

in terms of cultural differences, not biological differences as in the past, and focus on cultural patterns of national identity (Betz 1994: 3). According to Ignazi, the new far-right parties use individuals' concerns about the system for their own political purposes instead of rejecting the system completely as in the past (1996: 1).

One of the main elements of securitization is the securitizing actors. These are individuals or communities that create the threat discourse with any reference (Waever 2003: 11). By claiming that the issue or event portrayed as a threat is more important than anything else, public opinion is formed in that direction and the legitimacy basis for resorting to extraordinary means or measures is created (Buzan vd. 1998: 24). Political leaders are one of the first elements that come to mind when we think of securitizing actors. This study tries to understand the role of far-right parties in turning immigrants into a security issue with references to society, nation and culture.

A case study research design was used in the study (Yıldırım ve Şimşek 2016: 73). Documents, which are mainly used as secondary data sources in qualitative studies, constitute the data collection tool of the study (Kümbetoğlu 2019: 146). In this framework, three far-right parties determined by the purposive sampling method were analysed in the context of the research question. The absence of a generalization claim beyond the case studied by the researchers is expressed as a descriptive case (Süleymanoğlu-Kürüm 2019: 153) and the findings in this study were tried to be analysed in this way (Yıldırım ve Şimşek 2016: 239).

The practices and discourses of far-right parties, one of the actors in the securitization of migration, are analysed in the context of three main themes. These are the themes of internal security, cultural security and the crisis of the welfare state (Huysmans 2000: 758). From this point of view, the portrayal of immigrants as a threat by far-right parties is evaluated around these themes.

Huysmans (2000: 759-761) stated that migrants are seen as internal security threats by associating them with security-related concepts such as invasion, attack, chaos, which mean terrorizing the subject (2000: 759-761). Migrants, who are perceived as the main threat to the security of the citizens of the country, are symbolized as people who do not respect or even ignore almost any element, especially the law, culture, and political authority of the country they live in. Therefore, making it difficult and 'if possible' preventing entry to the country and increasing the measures against migrants within the country are seen as the main measures towards the 'securitization' of Europe.

What is meant by cultural security is that the dominant culture of the country in question is closed to the outside world and can only be produced by the individuals of that society. Therefore, there is a concern that cultural elements coming from outside will weaken the local culture and destroy it over time, and the necessity of its protection is emphasized. As carriers of these outside cultural elements, immigrants are seen as elements that cause cultural degeneration, destroy homogeneity, and cause cultural destruction (Huysmans 2000: 762-764). As securitizing actors, far-right parties symbolize immigrants as a potential cultural threat that destroys the ethnic, religious, and all cultural patterns of the country they come from.

Economic security includes access to all social and economic rights. The legitimacy of people's rights to access the welfare state is debated, and the legitimacy of migrant groups' rights to welfare state elements, especially social assistance, is questioned (Huysmans 2000: 767). In the securitization of migration, migrants are portrayed as a 'burdens' by the politicians of the host countries, and public opinion is formed that they unfairly benefit from the opportunities of the welfare state. Economic problems, especially unemployment, which have been increasing for many years, have negatively affected the distribution of housing, health care unemployment benefits, and other social services, leading to competition in access. This competition has put migrants at a disadvantage vis-à-vis natives.

As can be seen, far-right parties, which are the leading actors in the securitization of migration, which is multidimensional and multi-actor, see migrants as a 'threat' to their national, cultural and economic security and instrumentalize this issue politically. With the discourses and actions they develop in this regard, they aim to gain public support by creating public opinion. The increasing vote rates of far-right parties, policies, and discourses make it difficult for multicultural societies to live together.

GİRİŞ

Uluslararası göçlerin varlığı ve yoğunluğunun küresel ölçekteki artışı günümüz toplumları ve devletlerinin gündeminde göç konusunu ilk sıralara taşımaktadır. Avrupa ülkelerine gitmek isteyenlerin sayısının artması Avrupa'daki siyasi partilerin konuya yönelik politik konumlanışlarını etkilemiştir. Özellikle aşırı sağ partilerin göç karşıtlığı üzerinden yürüttüğü siyasi dil karşılığında oyları artmış¹ ve bulundukları ülkelerdeki iktidar partilerini etkilemeye başlamışlardır.

¹ Avrupa'da pek çok ülkede oylarını artıran aşırı sağ partiler 2024 yılının haziran ayındaki Avrupa Parlamentosu seçimlerinde de önemli bir zafer elde etmiştir. Fransa'da Ulusal Birlik Partisi, İtalya'da İtalya'nın Kardeşleri,

Güvenlikleştirici aktörler tarafından bir mesele söylemler üzerinden güvenlikleştirilebilir. Göç konusu da farklı referanslarla güvenlik perspektifinden okunmaya başlanmıştır. Dolayısıyla göç yeni bir olgu olmasa da göçün güvenlikleştirilmesi (securitization) ve siyasallaşması 20. Yüzyıla aittir.

2011’de Norveç’te Anders Behring Breivik, 2019’da Yeni Zelanda’da Brenton Tarrant tarafından gerçekleştirilen saldırılarda olduğu gibi göçmen karşıtlığı başka bir paydaya taşınmıştır. Her iki saldırıda da saldırı gerçekleşmeden hemen önce yayınlanan manifestolarda çokkültürlülüğün tehlikelerinden, Batı toplumlarının Müslümanlar tarafından işgal edildiği ve İslamlaştırıldığından bahsederek mücadelenin gerekliliğinin altı çizilmiştir. Ayrıca saldırılarda Norveç, Yeni Zelanda gibi suç oranlarının düşük olduğu ülkelerin seçilmesi “tehdidin” her yere ulaştığının ve güvenilir bir yer kalmadığının mesajının verilmesi olarak düşünülebilir. Saldırganların manifestolarında yer alan söylemlerin bunun gibi terör eylemlerine meşruiyet alanı tanıma tehlikesi oluşturduğu ifade edilebilir. Buradan hareketle göçmen karşıtlığı, İslam düşmanlığı, yabancı düşmanlığı gibi olgular küresel düzeyde farklı bir zemine taşınmıştır.

Avrupa’ya yönelen düzensiz göç hareketlerinin artması göç politikalarının “göçün engellenmesi veya azaltılması” yönünde değişmesine neden olmuştur. Bu göç politikalarının aktörlerinden biri olan aşırı sağ partiler tarafından yürütülen kimlik siyasetinin bir sonucu olarak göçle gelen “ötekiye” yönelik olumsuz tutumlarını haklı göstermek, halkı ikna edip desteklerini almak amacıyla çok boyutlu argümanlar ortaya atılmıştır. Bunların başında ülkelerdeki suç oranının artmasına ve yerli halkın işsiz kalmasına sebep oldukları, kültürel bağlamda uyumlu olmadıkları gelmektedir (Karapın 1998: 214; Öner 2021: 96). Son dönemde yaşanan 11 Eylül saldırısı ve Ortadoğu ülkelerinde yaşanan savaş ve çatışma neticesinde artan sığınmacı hareketliliği ile karşılaşan Avrupa ülkelerinin söz konusu olumsuz tutumları artmıştır. Terör saldırısını gerçekleştirenlerin ve son sığınmacı hareketliliğindeki nüfusun ağırlıklı Müslüman oluşu bu olumsuz tutumların İslam düşmanlığını da içerecek biçimde büyümesine sebep olmuştur (Yardım 2017: 220, 232).

Göçün güvenlikleştirilmesinde aktör olarak görev yapan aşırı sağ partiler ülkelerindeki işsizliğin, suç oranlarının, kültürel farklılıkların altında yatan gerçeğin artan göç olduğunu iddia ederek göçmenlerin “günah keçisi” ilan edildiği bir yaklaşım benimsemektedir (Öner 2021: 96). Avrupa’daki pek çok medya organı da bu güvenlikleştirme sürecinde rol oynamakta, göçü

Almanya’da Almanya için Alternatif Partisi oylarını önemli ölçüde artırmıştır. (Daha detaylı bilgi için bkzn: Anadolu Ajansı 2024)

lkelerinin güvenliğine yönelik tehdit olarak gördüklerine dair yayınlara yer vermektedir (Tauscher 2017: 212-219; Ceyhan ve Tsoukala 2002: 24-27).

Çalışma Fransa, Macaristan ve Danimarka'da gn güvenlik meselesi haline getirilme sürecinde aşırı sağ partilerin rolünü konu edinmektedir. Çalışmanın amacı 2015-2019 yılları arasında Fransa, Macaristan ve Danimarka'ya yönelen g hareketliliklerinin güvenlikleştirilme sürecinde aşırı sağ partilerin oynadığı rolün ortaya konulmasıdır. Belirlenen aşırı sağ partilerin Fransa, Macaristan ve Danimarka'da gn bir güvenlik meselesi haline gelmesinde rolünün ne olduğunu anlamak çalışmanın temel sorusudur. Konu sözü geçen ülkelerdeki  parti ve 2015-2019 tarihleri arasındaki olaylar üzerinden incelenmekte, bunlar da çalışmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

Çalışmada önce aşırı sağ ve ilişkili olduğu popülizm, yerlililik gibi kavramlar ile güvenlikleştirme olgusuna dair açıklamalar yapılmıştır. Ardından aşırı sağ partilerin Avrupa'da ortaya çıkması ve yükselmesinin dinamikleri ortaya konmuştur. Son olarak Fransa, Macaristan ve Danimarka'daki belirlenen aşırı sağ parti mensuplarının liderleri tarafından dile getirilen söylemlerle g alanının nasıl güvenlikleştirildiği anlaşılmaya çalışılmıştır.

Kavramsal ereve: Aşırı Sağ, Popülizm ve Güvenlikleştirme

Aşırı sağ genellikle ırkçılık, milliyetçilik, popülizm, radikalizm gibi kavramlarla birlikte açıklanmaktadır. Kavramın içindeki 'aşırı' kelimesinden de anlaşılacağı üzere merkezden uzaklaşarak radikal bir u üzerinden varlık göstermeye işaret etmektedir. Çoğunlukla aşırı sağ ile kasıt demokrasi, eşitlik, insan hakları gibi kavramlardan uzaklaşarak otoriter bir sistemin kurulmasının savunulmasıdır. Aşırı sağ, merkez sağın 'daha sağında' ve genel geçer kabul gören doğruların dışında bir alana tekabül etmektedir.

Aşırı sağ genellikle ırkçılık, milliyetçilik, popülizm, radikalizm gibi kavramlarla birlikte tanımlanmaktadır. Aşırı sağ kavramına bitişik olarak kullanılan popülizm kavramına dair literatürde farklı tanımlamalar mevcuttur. Literatürde ideoloji (Mudde 2014: 543; Laclau 2012: 172-173), söylem (Hawkins 2009: 1042), politik strateji veya belirli politik tarz (Betz 2002: 198; Moffitt ve Torney 2014) ve iletişim teknikleri (Jagers ve Walgrave 2007) anlamlarına gelecek biçimde kullanıldığıyla karşılaşılmıştır. Kavramın bu farklı anlam çerçevesinin olması Moffitt tarafından ifade edildiği gibi kavramın tanımlanması noktasındaki tartışmalı zihin dünyalarına tekabül etmektedir (2020: 29). Popülizmin bu tartışmalı dünyasıyla ilgili bazı

tespitler sunulmuştur: Popülizmin belirsiz² bir kavram olduğu (Canovan 1999: 3), popülizmin tüm bu farklı tanımlamalarına rağmen somut bir karşılığının bulunamadığı (Laclau 2018: 15) ifade edilmiştir.

Mudde (1996) tarafından yapılan literatürün değerlendirildiği araştırmada aşırı sağ partilerin 58 farklı ideolojik özelliğinin olduğundan söz edilmiştir. Öte yandan yazarların yarısı tarafından genellikle sadece beş özellikten bahsedilmektedir: Milliyetçilik, ırkçılık, yabancı düşmanlığı, demokrasi karşıtlığı ve güçlü devlet (Mudde 1996: 229). Bu özellikleri daha da sınırlayan Mudde’a göre aşırı sağ yerlililik (nativism), milliyetçilik ve yabancı düşmanlığı kavramlarının kombinasyonundan ortaya çıkmıştır (2007: 15-26). Aşırı sağ partilerin unsurlarından olan popülizme göre halk asli unsurdur (Golder 2016: 479). Bir başka deyişle ‘biz’ dışındaki toplumun tüm kesimlerini dışlayıcı bir tavır geliştirirler (Mudde 2007: 23).

Popülizme göre toplum “saf halk” ve “yozlaşmış elitler” olmak üzere ikiye ayrılırken, “asıl unsur halktır ve onun isteklerine göre bir siyasi düzenin kurulması gerekir” düşüncesi söz konusudur (Mudde 2010: 1175). Dolayısıyla elitizm ve çoğulculuk popülizmi desteklememektedir. Hatta Taggart’a göre (2000: 92) halk ve elitlere odaklanıldığından toplumdaki diğer unsurlar onlar için görünmez hale gelir.

Müller’e göre (2018) popülistler halkın yerine konuştuklarını iddia ederken iktidarda olmaları durumunda halkın dışında gördükleri kişilere yönelik dışlayıcı politikalar üretebilirler. Bu dışlamanın ardında şüphecilik olduğu söylenebilir. Popülizmde hem düzene hem de medyaya karşı şüpheci³ bir tutum söz konusudur (Cox 2017: 13). Bu dışlayıcı politikalar genellikle seçkinler, göçmenler ve etnik azınlıklara yöneliktir (Canovan 1999: 5).

Yerlililik ve milliyetçiliğin dolaylı bir sonucu olarak ortaya çıkan yabancı düşmanlığı aşırı sağ parti politikalarının odak noktalarının başında gelmektedir. Temelde ‘biz’ kimlik siyasetine dayanan aşırı sağ partiler kendi etnik ve dini kimliklerine yönelik tehdit olarak yabancıları gördüklerinden popülist bir siyasi yaklaşım olarak yabancı düşmanlığını benimserler. Bu popülist siyasette sorunların sebebi hep yabancılardır. Devletlerin belli bir yerli toplumdan oluşması gerektiği aksi halde homojen ulus devlet yapısının tehlikede olduğu ifade

² Bu belirsizlik hali Mudde (2014: 542) tarafından “Tanımlanamaz Tanımlamak” (Defining the Undefinable) Fassin (2018: 13) tarafından ise “Tanıma Sıgmayan Popülizm” (unrecognisable populism) olarak belirtilmiş, “somutlaştırma” gayreti gösterilmiştir.

³ Popülizmin içindeki bu şüpheci tutum akıllara “Avrupa Şüpheciligi” kavramını getirmektedir. Avrupa Şüphecilğinde Avrupa Birliği’nin ulus devletleri zayıflatığı gerekçesiyle karşı olma durumu söz konusudur. Öner’ e göre (2021: 97) popülizmle Avrupa Şüpheciligi güvenlik kaygılarıyla birlikte yükselmektedir. Bu yükseliş eski popülist partilerin de Avrupa şüphecisi tutumlarının ön plana çıkmasına neden olmuştur (Kneur 2018: 1).

edilmektedir (Mudde 2007: 19). O nedenle de mümkün olduğunca yabancıların ülkeye alınmaması gerektiğini, girmeleri durumunda ise dışlanmalarının gerekliliğini savunurlar. Etnik ve dini homojenliği sağlamış bir toplum tasavvurunun karşısında yabancılar ontolojik güvenlik kaygılarının ana sebebidir. Tüm bu antidemokratik tutum ve uygulamalardan da anlaşıldığı üzere aşırı sağ partiler otoriterdir ve otoriter bir devlet tasavvur etmektedir.

Göçün güvenlikleştirilmesinde aktör olarak görev yapan aşırı sağ partiler göçün ülkelerinin ulusal kimlik, kültür ve demografik yapısını ‘tahribata’ uğratacağını ifade ederken bunu ‘istila/işgal’ gibi kavramlarla söylemlerinde güvenlik sorunu vurgusunu başlatarak yapmaktadır (Anadolu Ajansı 2018). Aşırı sağ parti liderlerinin diline yansıyan bu “istila ve işgal” söylemleri “yerlilerin” (native) “yerli olmayanlar” (non-native) tarafından “istila” (invasive) edilme tehdidi altında olduklarına işaret ederek “yerli, yerli olamayan ve istilacı kimdir?”⁴ tartışmasını düşündürmektedir. İstilacılara hem milliyetleri hem dinleri nedeniyle önyargılı olunmakta, ulusal topluma zarar verme potansiyeli olmakla suçlanmakta, uyum sağlayamayan, modernlik karşıtı kişiler olarak düşünülmektedir (Akbaba 2018: 82-83). Bu nedenle merkezinde ulusal kültürlerin yabancı olarak algılanan her şeyden korunması gerekliliğinin yer aldığı “yerlilik politikaları” Batı demokrasilerinin başvurduğu argümanlardan biridir (Akbaba 2018: 82).

İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra aşırı sağ hareketler 1970’li yılların sonlarına kadar siyasi arenada çok ciddi bir konumda yer almamıştır. Bu nedenle literatürde 1980’li yıllar itibarıyla oluşan aşırı sağ hareketler “yeni” olarak adlandırılmaktadır (Er 2014: 9). Eski aşırı sağ hareketler tamamıyla antikapitalistken yeni aşırı sağın hem antikapitalist hem serbest piyasa ekonomisini destekleme eğilimi vardır (Kitschelt 1997: 30). Tepki çekmemek için geçmişteki faşist hareketlerden kendini ayırtırmaya çalışan yeni aşırı sağ hareketler ülkelerindeki yabancı oluşumlara karşı bir tutum sergilemektedir (Betz 1994: 3). Bu “yabancılığı” eskiden olduğu gibi biyolojik farklılıklar değil kültürel farklılıklar üzerinden tanımlamakta ve ulusal kimliğin kültürel örüntülerine odaklanılmaktadır (Betz 1994: 3). Ignazi’ye göre yeni aşırı sağ partiler eskiden olduğu gibi sistemi tamamen reddetmek yerine bireylerin sistemle ilgili kaygılarını kendi siyasal amaçları için kullanmaktadırlar (1996: 1). Son yıllarda yükselen aşırı sağın, eski radikal oluşumlara nazaran temelde anayasal çerçeveyi koruduğu görülmektedir. Buna rağmen demokratik olmaktan uzaktır. Zira etnik ve dini homojenliğin sağlandığı bir toplum

⁴ Yerliler o ulusun doğuştan vatandaşı, yerli olmayanlar azınlıklar ve kendi istekleriyle yer değiştiren göçmenler, istilacılar ise mücbir sebeple yer değiştiren sığınmacı/mülteci gruplardır. (Daha detaylı bilgi için bkz: Akbaba 2018).

tasavvuruna odaklanan popülist bir siyaset anlayışı sürdürmektedir. Aşırı sağ partilerin temel özelliklerinden biri göçmen karşıtlığıdır (Holmes 2009). Ulusal kimliklerinin tüm dinamikleri için tehdit olarak kodlanan göçmenlerle ilgili bu minvalde üretilen söylemler üzerinden kamuoyu yaratılarak yabancı düşmanlığının beslendiği söylenebilir.

Güvenlikleştirme, 1995 yılında Ole Waever tarafından ilk kez kullanılmış, Kopenhag Okulu tarafından ise güvenlik teriminin klasik anlamı dışına çıkılarak yeniden kavramsallaştırılmıştır (Baysal ve Lüleci 2015: 63). Waever’e göre (1995) güvenlik söz edimseldir (speech act). Bir başka deyişle bir konu söz edimler aracılığıyla güvenlik sorunu haline getirilebilmektedir. Bir mesele politik ve toplumsal bağlamlarda inşa edilerek güvenlik tehdidi haline getirilmektedir. Bu inşa sürecinde toplum, ulus, kültür, devlet vb. fark etmeksizin herhangi bir konuya referans gösterilerek tehdit oluşturulmakta, olası tehdit konusu güvenlikleştirilmektedir (Doğan 2019: 173). Buzan ve diğerlerine göre (1998) güvenlikleştirmenin başarılı olabilmesi için halihazır tehdit/tehditler, acil tedbir ve olağan kuralların yıkılmasının ilişkilere tesir etmesi gerekir. Aynı zamanda tüm bunlar güvenlikleştirme için bir adımdır. Esas olan ise bu adımların hedef kitlelerce anlamlı bulunması yani kamuoyu tarafından bu tehdit algısının kabul edilmesidir (Buzan vd. 1998: 25-26).

Güvenlikleştirmenin başlıca unsurlarından biri güvenlikleştirici aktörlerdir. Bunlar herhangi bir referansla tehdit söylemini oluşturan kişi veya topluluklardır (Waever 2003: 11). Tehdit olarak gösterilen konu veya olayın her şeyden önemli olduğu iddia edilerek kamuoyu o doğrultuda oluşturulmakta ve olağan olmayan araç veya önlemlere başvurma meşruiyet temeli oluşturulmaktadır (Buzan vd. 1998: 24). Siyasi liderler güvenlikleştirici aktörler deyince akla ilk gelen unsurlardan biridir. Bu çalışmada da toplum, ulus, kültür referanslarıyla ülkeye gelen göçmenlerin güvenlik meselesi haline getirilmesinde aşırı sağ partilerin rolü anlaşılmaya çalışılmaktadır.

Batı Avrupa Ülkelerinde Aşırı Sağın ‘Gelişimi’ ve Nedenleri

Aşırı sağın Batı Avrupa’da gelişimi üç dönemde incelenmiştir (Beyme 1988: 6). İkinci Dünya Savaşı sonrasında nasyonal sosyalist eğilimli partiler yasaklanmış olmasına rağmen aşırı sağ partilerin Almanya ve İtalya’da ortaya çıktığı bu ilk dönemde yükselişleri sınırlı kalmış ve 1960’larda durmuştur (Saraçlı 2023: 125). Dönemin merkez partileri tarafından geliştirilen dayanışmacı söylemler aşırı sağ partilerin kamuoyu oluşturmalarını engellemiştir. 1960-1980 yıllarını kapsayan ikinci dönemde ise aşırı sağ partiler savaş sonrasındaki yeni ekonomik dalgalanmalardan en fazla olumsuz etkilenen ve savaş sonrasındaki olumlu ekonomik

gelişmelerden yararlanamayan kişilerce desteklenmiştir (Beyme 1988: 10). 1980’li yıllarda başlayan üçüncü dalgadaki aşırı sağ partiler sadece siyasi parti paydasında değil aynı zamanda sivil toplum kolunda da gelişim göstermiştir. Bu siyasi alan dışındaki sivil toplum yapılanması aşırı sağ partilerin kamuoyu oluşturarak halkın desteğini alma noktasında çok etkili olmuştur. Neo-Nazi gruplar, dazlaklar, holiganlar, ırkçı müzik grupları, yazılı ve sesli-görüntülü yayın ağları bu sivil toplum yapılanması içinde sayılabilir (Tandoğan 2019: 18). ‘Avrupalılık’/ ‘Avrupalı olma’ kimliği odağında politika üreten bu dönemki aşırı sağ partiler Batı Avrupa’da kalıcı hale gelmişlerdir (Vural 2005: 196).

Avrupa’nın önde gelen ülkeleri İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra ekonomik kalkınma için ihtiyaç duyulan işgücünü az gelişmiş veya gelişmekte olan diğer ülkelerden sağlamaya yönelik anlaşmalar yapmıştır (Aykaç ve Yertüm 2017: 3). Başlangıçta geçici bir süre çalışmak üzere geldikleri düşünülen sınırlı sayıdaki bu insanların zamanla bulundukları ülkelerin kalıcı unsurları haline gelebileceği düşünülmendiğinden ne toplumlar ne devletler açısından sorun teşkil etmemiştir. Küreselleşmenin hızını artırması göç hareketlerini etkilemiş hem Doğu Blok’unun yıkılmasıyla hem de misafir işçilerin aile birleşimleri sayesinde aile üyelerini yanlarına almalarıyla Avrupa ülkelerinde göçmen nüfus yükselmiştir. Göçmen nüfusun Avrupalıların gündelik yaşamının önemli bir parçası haline gelmesi zaman içinde toplumda hoşnutsuzluk ve kaygılara neden olmuş, bu hoşnutsuzluk ve kaygı hali aşırı sağ partiler için önemli bir fırsata dönüşerek, siyasi söylemlerini yabancı düşmanlığı üzerinden geliştirmişlerdir (Yardım 2017: 219). 1980’li yıllardan itibaren Avrupa’ya yönelen bu göçmenlerin neden olduğu toplumsal ve ekonomik etkiler aşırı sağ tarafından kullanılabilir hale gelmiştir (Karapın 1998: 214). Ülkelerinde artan göçmen nüfusun esas müsebbibinin iktidar partileri olduğunu, onların göç politikalarını eleştiri odaklarına alarak toplumun geleceğini düşünen aktörlerin kendileri olduğunu iddia eden söylemleriyle merkez partilere güvenmeyen seçmenin desteğini almışlardır (Arzheimer 2009: 263). Vural’a göre de aşırı sağ partiler, merkez parti liderlerini elit, bencil, halkı ve geleceği umursamayan kişiler olarak sunarken kendilerini de halkın çıkarlarına odaklanan kimseler olarak çizmişlerdir (2005: 19).

İkinci Dünya Savaşı’nın ardından önemli ekonomik açılımlar yaparak, ekonomik kalkınmayı büyük ölçüde yakalayan Batı Avrupa ülkeleri 1973’te yaşanan Petrol Krizi’nden etkilenmişlerdir. Ekonominin kötüye gitmesi 50’li yılların sonundan itibaren aşamalı olarak işgücü anlaşmalarıyla gelen göçmen işçilere yönelik algının değişmesine neden olmuş, zihinlerde ‘yerli halkın elinden işini alan kimseler’ olarak kodlanmaya başlanmıştır (Kaya 2016: 4-5). Ayrıca bu göçmen işçilerin ülke ekonomilerine yük oluşturdukları düşüncesi de

belirgin biçimde artmıştır. Yıllar içinde iç savaş, çatışma, savaş, ekonomik kriz, iklim krizi gibi pek çok olumsuz faktörün neden olduğu göç hareketlerinin öznesi göçmenler de bu algı ve inançlardan payına düşeni alarak, refah devletine yük oluşturduğu iddiasıyla aşırı sağ partilerin hedefi haline gelmiştir (Noi 2017: 115). Hem ülkelerdeki göçmenler hem de o göçmenlerin ülkelerinde olmasının sebebi olarak gösterdikleri merkez parti yöneticileri üzerinden söylem geliştirerek kamuoyu oluşturan aşırı sağ partiler kendilerini “halkın gerçek sesi” veya “sokaktaki adamın temsilcisi” şeklinde lanse ederek ülkeleri için ‘yeni bir alternatifin’ mümkün olduğunu halka kanıtlamaya çalışmışlardır (Öner 2014: 167). Yaşanan olumsuz gelişmelerden daha fazla etkilenen toplum kesimlerinin aşırı sağ partileri daha fazla destekleme potansiyeli olduğu söylenebilir.

11 Eylül 2001’de Amerika Birleşik Devletleri’nde gerçekleştirilen terör saldırıları tüm dünyadaki ve Avrupa’daki halkları etkilemiştir (Akıncı-Çötök ve Taşdelen 2013: 6). Saldırıyı gerçekleştiren kişilerin Müslüman kimliğinin öne çıkarılarak İslam’ın terörizmle ilişkili algılanmasının önünün açılması ve İslam düşmanlığının yeni bir boyut kazanması sağlanmıştır. Avrupa toplumları Müslümanlara korku, kaygı ve düşmanlıkla yaklaşırken Müslüman toplumlar ise yabancı düşmanlığına eklenen İslam düşmanlığı ile gündelik yaşamın hemen her alanında önyargı, ayrımcılık ve şiddet örüntülerini deneyimledikleri bir dünyanın aralanan kapısından girmişlerdir (Övet 2016: 124-131). Avrupalılık kimliğinin bir dinamiği olmayan İslam dinine mensup kişiler artık Avrupa’nın yeni ve değişmez ‘ötekileri’ olmuşlardır (Akıncı-Çötök ve Taşdelen 2013: 2). İslam dininin terörle anılması aşırı sağ partilerin popülist söylemlerine zemin oluşturmak üzere kullanılmıştır (Aktaş 2014: 33-34). Avrupa toplumunun yeni ötekileri olan Müslüman toplumlar kökleri çok eskiye dayanan bir güvenlik tehdidi şeklinde gösterilerek aşırı sağ partilerin hareket alanının genişlemesine neden olmuştur.

2011 yılında aynı anda birden fazla ülkede kendini gösteren ve Arap Baharı olarak anılan olaylar halk ayaklanmalarına, iç çatışmalara, yönetim değişikliklerine neden olmuştur. Bu ülkelerden biri olan Suriye’de de yönetime yönelik muhalif bir hareket başlamış fakat siyasi iktidar değiştirilememiş ve milyonlarca insanın yerinden edildiği bir iç savaşa dönüşmüştür. Önce komşu ülkelere yönelen bu göç hareketliliğinde çatışma süresinin uzaması nedeniyle zaman içinde hayatta kalma, daha iyi koşullarda yaşama, yeni bir hayata başlama gibi nedenlerle özellikle 2015 itibarıyla Avrupa ülkelerine sığınılmaya başlanmıştır. Bu sığınma başvurularının artan sayısı Avrupalı yöneticileri ve toplumları kaygılandırmış, süreci ‘kriz’ olarak adlandırmaya başlamışlardır (Piguet 2021: 1577). Bu ülkelerden sığınma başvurusunda bulunanların büyük çoğunluğunun Müslüman olması göçmen karşıtlığı ile İslam düşmanlığının

birlikte ele alınarak daha güçlü bir yabancı karşıtlığı profili çizilmesine neden olmuştur (Kaya 2016: 9).

Göçün Güvenlikleştirilmesi ve Aşırı Sağ Partilerin Rolü

Soğuk savaş döneminde daha çok devletlerin sınırlarının ve bütünlüklerinin korunması anlamında kullanılan güvenlik kavramı, bu dönemin sona ermesiyle kapsamı genişleyerek ulusal olandan insan merkezli olana doğru evrilmiştir. Brauch (2008) güvenliğin yeni kavramsallaştırmasını güvenlik kavramının genişlemesi, devletten ziyade insan güvenliğinden söz edilmesi, yeni güvenlik tehlikelerinin (çevre sorunları, doğal afetler gibi) güvenlikleştirilmesi olarak açıklamaktadır. Güvenlikleştirme yaklaşımında güvenli olan ve olmayana yönelik bakış açısı objektiflikten uzaklaşarak politik bir hareket alanına taşınmıştır (Buzan ve Hansen 2009: 213). Göçün güvenlikleştirilmesi ise bir ülkeye yönelen göçün durdurulması veya engellenmesine yönelik konunun ‘güvenlik tehdidi’ ile ilişkilendirilerek siyasi arenaya taşınmasıdır. Buzan ve diğerleri bu durumu şöyle açıklamaktadır: “X halkı Y halkının akınlarıyla istila edilmekte veya zayıflatılmaktadır. Y toplumu X toplumunu dönüştüreceğinden X toplumu olduğu gibi kalamayacaktır” (1998: 121).

Aşırı sağ partiler popülist söylem tarzını genel bir iletişim tarzı olarak belirleyerek kamuoyu oluşturma ve siyasi kazanç sağlama amacı gütmektedir. Kamuoyu oluşturma sürecinde genellikle ekonomik, politik veya toplumsal sorunlarla ilişkilendirme ve iktidarı sorumlu gösterme girişiminde bulunurlar. Avrupa Birliği’nin çokkültürcü politikalarını, serbest dolaşım alanı yaratmasını eleştiren aşırı sağ partiler 2015’te karşılaştıkları göç hareketliliği karşısındaki tutumlarıyla yaşanan sorunlarda payı olduğuna inanılmaktadır. Göçün güvenlikleştirildiği bir ülkede artık iktidar da benzer bir politika izleyerek göçmen karşıtlığını destekleyici eylemlere başvurmaktadır (Akçapar-Köşer 2012: 564-565). Bu iddialar, siyasilerin göçmenleri araçsallaştırma biçimlerini ortaya koymasından önemlidir.

Göçün güvenlikleştirilmesi literatüründe başlıca çalışmaların sahibi Huysmans göçün güvenlikleştirilmesinin siyasi ve toplumsal boyutlarını yoksaymasa da güvenlik alanının bir meselesi olması gerektiğinin altını çizmektedir. Huysmans Avrupa’da göçün genellikle suç, terör, ekonomik sorunlar gibi faktörlerle ilişkili biçimde ele alındığını hem söylem hem de uygulamaların bunda etkili olduğunu, iktidar, aşırı sağ partiler, sivil toplum örgütleri, medya gibi çok aktörlü bir sürece tekabül ettiğini belirtmektedir (2000: 758).

2004’te kurulan Frontex (Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı) Avrupa Birliği’nin dış sınırlarındaki göç yönetiminde iş birliğinin yönetiminden sorumlu kılınmıştır. Başlangıçta dış

sınırların denetimine yönelik faaliyetleri yürüten Frontex’in zamanla artan göçmen karşıtlığının etkisiyle yetkileri artmıştır. Frontex’in bütçesi başlangıçta Avrupa Birliği bütçesinden, üye ülkelerden ve Schengen ülkelerinden sağlanırken artan düzensiz göçün engellenmesi ve durdurulmasına yönelik faaliyetlerin çoğalması neticesinde yıllar içinde düzenli biçimde artış göstermiştir (URL-10).

Buna göre Frontex 2005’te 6 milyon Euro bütçeye ve 57 personele sahipken 2015 yılındaki mülteci ‘krizi’ nin yarattığı ‘sınır güvenliği’ kaygılarıyla bütçesi 142 milyon Euro’ ya ulaşmış ve her geçen yıl daha fazla personel ve bütçe tahsis edilmeye başlanmıştır. Bu bütçedeki en büyük gider kalemi ise operasyonel faaliyetlere aittir (URL-10). Bu operasyonel faaliyetlerde geri itme, geri gönderme, şiddet, gözetleme merkezlerinde tutulma gibi bilumum insan haklarıyla uyumlu olmayan uygulamalar söz konusudur (Tondo 2021; Human Rights Watch 2018; Annual Torture Report 2020). Göçü güvenlik perspektifinden okuyan siyasi partilerin varlığı bu ve benzeri uygulamaların sayısının artabileceğini düşündürmektedir.

Yöntem

Çalışma Fransa, Macaristan ve Danimarka’da göçün güvenlik meselesi haline getirilme sürecinde aşırı sağ partilerin rolünü konu edinmektedir. Çalışmanın amacı 2015-2019 yılları arasında Fransa, Macaristan ve Danimarka’ya yönelen göç hareketliliklerinin güvenlikleştirilme sürecinde aşırı sağ partilerin oynadığı rolün ortaya konulmasıdır. Belirlenen aşırı sağ partilerin Fransa, Macaristan ve Danimarka’da göçün bir güvenlik meselesi haline gelmesinde rolünün ne olduğunu anlamak çalışmanın temel sorusudur. 2011’de başlayan ve Arap Baharı⁵ olarak adlandırılan süreçten 2019 yılının sonlarında ortaya çıkan koronavirüs pandemisine kadar geçen sürede yaklaşık altı milyondan fazla kişi Avrupa ülkelerine sığınmıştır (Eurostat 2021). Eurostat verilerine göre Avrupa Birliği üyesi ülkelerde yasa dışı bulunanların sayısı 2015 yılında 2,085,465’e ulaşmıştır (2021). 2019 yılının sonunda ortaya çıkan koronavirüsün kısa zamanda pandemi haline gelmesi göç hareketliliklerini etkilemiş, Birleşmiş Milletler verisine göre koronavirüs nedeniyle uluslararası göçün artışı yüzde 27 (yaklaşık 2 milyon göçmen) oranında yavaşlamıştır (UN 2020). Bu nedenlerle Avrupa ülkelerine yönelen düzensiz göç hareketliliğinin hız kazandığı 2015 yılı ile pandemi nedeniyle alınan önlemlerin sonucu olarak yavaşladığı 2019 yılları arasında aşırı sağ partilerin söylemleri ve eylemleri incelenmiştir.

⁵ Tunus’ta başlayan demokrasi ve insan hakları talepleri zamanla bölgesel (Libya, Mısırı Yemen, Suriye gibi ülkelere de yayılarak) kitlesel bir silahlı harekete dönüşerek Arap Baharı olarak adlandırılmıştır.

Araştırmanın örneklemini Fransa, Macaristan ve Danimarka ülkeleri oluşturmaktadır. Bu çerçevede Fransa'daki Ulusal Birlik (Rassemblement National), Macaristan'daki Fidesz-Macar Yurttaş Birliği (Magyar Polgári Szövetség) ve Danimarka'daki Danimarka Halk Partisi (Dansk Folkeparti) üzerinden göçün güvenlikleştirilmesi konusu ele alınmıştır. Bu partiler sırasıyla 1972⁶, 1988 ve 1995'te kurulmuştur. Dolayısıyla bulundukları ülkelerde ve Avrupa coğrafyasında uzun bir geçmişe sahiplerdir. Ayrıca bu partiler farklı araştırmacılarca daha önce aşırı sağcı, sağ popülist veya göçmen karşıtı olarak tanımlanmıştır⁷. Bu gerekçelerle çalışmanın örneklemini bu üç parti oluşturmaktadır. Ayrıca Doğu Avrupa ülkesi olan Macaristan'ın coğrafi konumu gereği Avrupa'nın çeper ülkesi olması nedeniyle merkezi Avrupa ülkelerine gitmek amacıyla "transit ülke"⁸ olarak görülmesi ve 2016 yılı verilerine göre Macaristan'ın yüzde 91,6 ile iltica başvurularını en çok reddeden üye ülke olarak ifade edilmesi (Lodovici vd. 2017: 23) bu partinin çalışmaya dahil edilmesinin bir başka gerekçesidir. Avrupa'nın merkezi ülkelerinden biri olan Fransa'nın mültecilerin göç rotasındaki hedef ülke listesinde ilk sıralarda yer alması (IOM 2021) ve Ulusal Birlik'in Avrupa siyasetinin en eski ve bilindik aşırı sağ partilerinden biri olarak anılması (Aras ve Sağıroğlu 2018: 60) örnekleme dahil edilmesinde belirleyici olmuştur. Gelişmiş demokrasi ve özgürlükleri ile bilinen (Democracy Index 2022) Kuzey Avrupa ülkelerinden biri olan Danimarka bu yönüyle bu iki ülkeden farklıdır. Aynı zamanda 2019 seçimlerinden sonra Sosyal Demokratların kullandığı göçmen karşıtı ve İslamofobik dille⁹ Danimarka Halk Partisi'ni uğrattığı büyük hezimet ülkede "sol'un sağa kaydığının" ve aslında bir aşırı sağ partinin ülke siyasetini dönüştürücü gücüne verilebilen iyi örneklerden biri olduğundan bu araştırmanın örneklemine dahil edilmiştir (Jacobsen 2019). Konunun üç parti ve 2015-2019 tarihleri arasındaki olaylar üzerinden incelenmesi çalışmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

Çalışmada durum çalışması (örnek olay/vaka incelemesi) araştırma deseni kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek 2016: 73). Nitel çalışmalarda ağırlıklı kullanılan ikincil veri kaynakları olarak adlandırılan dokümanlar çalışmanın veri toplama aracını oluşturmaktadır (Kümbetoğlu

⁶ Partinin ilk ismi Ulusal Cephe'dir (Front National). 2018 yılında değiştirilmiştir.

⁷ Danimarka Halk Partisi'nin sağ popülist (Widfelt 2000: 497; Bergqvist 1999) ve göçmen karşıtı (Sailer 2016; Van der Brug ve Fennema 2003: 55) olarak tanımlandığı, Fidesz'in sağ popülist (Bieling 2015: 110; Hloušek ve Kopeček 2010: 115) ve göçmen karşıtı (András ve diğerleri, 2012) olarak tanımlandığı, Ulusal Birlik Partisi'nin aşırı sağcı (Galbreath 2017) ve popülist (Surel 2021) olarak tanımlandığı çalışmalar bulunmaktadır.

⁸ Uluslararası Göç Örgütü'nün Göç Terimleri Sözlüğü'ne göre transit ülke, "Göç akınlарının (düzenli ya da düzensiz) içinden geçtiği ülkedir" (2013: 86).

⁹ Piser'in aktarımına göre (2019) popülizm konusundaki çalışmalarıyla bilinen Mudde'un e posta yoluyla yaptığı açıklamaya göre "Avrupa genelindeki sosyal demokrat partiler de bu stratejiyi tercih etse de Danimarka'da bu dinamik özellikle belirgindir. Diğer ülkelerdeki hiçbir parti Danimarka Sosyal Demokratları kadar açıkça nativist ve refah-şovenist bir gündemle hareket etmemiştir" demiştir.

2019: 146). Nitel vaka analizlerinde bir veya birkaç vakanın bir arada incelenmesi söz konusu olmaktadır (Süleymanoğlu-Kürüm 2019: 152). Bu çerçevede amaçlı örneklem yöntemiyle belirlenen üç aşırı sağ parti araştırma sorusu bağlamında incelenmiştir. Araştırmacılar tarafından çalışılan vaka ötesinde bir genelleme iddiasının bulunmaması betimleyici vaka olarak ifade edilmekte (Süleymanoğlu-Kürüm 2019: 153) ve bu çalışmada da bulgular bu biçimde incelenmeye çalışılmıştır (Yıldırım ve Şimşek 2016: 239).

Avrupa’da Aşırı Sağ Partilerin Nefret Söylemleri

Göçün güvenlikleştirilmesi noktasında aktörlerden biri olan aşırı sağ parti uygulamaları ve söylemleri üç ana tema bağlamında analiz edilmektedir İç güvenlik, kültürel güvenlik ve refah devletinin krizi temalarıdır (Huysmans 2000: 758). Buradan hareketle çalışmada aşırı sağ partilerin göçmenleri tehdit unsuru olarak tasvir etmeleri bu temalar etrafında değerlendirilmektedir.

Göç ve İç Güvenlik

Avrupa entegrasyonunun göçün güvenlikleştirilmesi sürecinin dinamiklerinden biri haline gelmesinin altında iç sınırların kaldırılarak ortak göç politikalarının oluşturulmasına yönelik adımların atılmaya başlandığı Schengen Antlaşması yatmaktadır. Bu süreçle iç sınır kontrolleri kaldırılarak mal, hizmet, sermaye ve insan (dört özgürlük) akışının serbest dolaşımının mümkün olması hedeflenmiştir. Bu Schengen alanı ile iç sınırlar kaldırılmış, dış sınırlara yönelik yüksek duvarlar örülmeye başlanmıştır¹⁰ (Hopyar 2024: 280).

İç güvenliği sağlanmış alanın inşası göçün sınırlandırıldığı, Avrupalı kimliğinin homojenliğinin muhafazasına yönelik politikaların desteklendiği, ekonomik refahın artırıldığı ve iç sınırlarda serbest dolaşımın sürdürüldüğü politika ve kamuoyu ile mümkün kılınmıştır. Huysmans göçmenlerin istila, saldırı, kaos gibi konuyu terörize etme anlamına gelen güvenliğe dair kavramlarla ilişkilendirilerek iç güvenlik tehdidi olarak görüldüklerini ifade etmiştir (2000: 759-761). Ülke vatandaşlarının güvenliklerine yönelik ana tehdit unsuru olarak algılanan göçmenler, yaşadıkları ülkenin hukuku, kültürü, siyasi otoritesi başta olmak üzere neredeyse hiçbir öğeye saygı duymayan hatta yok sayan kişiler olarak sembolize edilmektedir (Yardım 2017: 219). Buradan hareketle genellikle terör, hırsızlık, taciz, tecavüz gibi hemen tüm suçları işleyen adeta birer ‘suç makinesi’ gibi düşünülmektedir (Juhász 2016; Nossiter 2015).

¹⁰ Burada sözü geçen ‘dış sınırlara yönelik yükselen duvarlar “Kale Avrupası” (Fortress Europe) imgesine tekabül etmektedir. Bknz. Bonjour and Block (2013: 208).

Dolayısıyla ülkeye girişlerin zorlaştırılması ve ‘mümkünse’ engellenmesi Avrupa’nın ‘güvenlikleştirilmesine’ yönelik başlıca önlemler olarak düşünülebilir.

İç güvenlik aynı zamanda ulusal güvenliği de içerecek biçimde hem sınırların hem de vatandaşların güvenliği meselesidir. Bunların yanında ulusal güvenlik bağlamında ulusun bütünlüğüne olası tehdit unsuru olarak da göçmenler görülmektedir. Dolayısıyla o ülkenin ulusu dışındaki yabancılara iltica, vatandaşlık, ikamet, çalışma gibi hakların verilmesi doğrudan ulusal güvenlik tehdididir (Mandacı ve Özerim 2013: 112). Çoğu zaman bu ulusal güvenlik meselesi nedeniyle göçmenler devletler için bir ‘beka sorunu’ olarak görülebilmektedir (Doğan 2019: 173).

Macaristan Başbakanı Orban’ın “Bizi istila ediyorlar... Sınırlarımız tehdit altında” ifadelerinde görüldüğü gibi ülke sınırlarının tehdit edildiği ve dolayısıyla bir ulusal güvenlik tehdidi ile karşı karşıya olunduğu iddia edilmiştir (URL-2). Öyle ki bu sınırların tehdidine yönelik kuvvetli inanç şiddet eylemine dönüşme potansiyeli taşımaktadır. Danimarka Halk Partisi’nden Kenneth Kristensen Berth’in 2016 yılındaki açıklamasında önce “Avrupa’ya yelken açan göçmenlerin kıtanın “karasularını” geçmeleri halinde “üzerlerine ateş açılması” gerektiğini”, sonra bundan pişman olduğunu ve bunun yerine “uyarı ateşi” açılması gerektiğini belirtmesi buna örnek gösterilebilir (URL-1). Bu durumu da “Avrupa Birliği’nin sınırlarının korunması için bu uyarı ateşinin “elzem” olduğunu” söyleyerek gerekçelendirmiştir (URL-1). Danimarka Halk Partisi göçü genellikle refah sistemi yardımları, ekonomi ve yüksek suçla ilişkilendirilerek güvenlik meselesine dönüştürmektedir (Jupskas 2015: 30).

2018 yılında ülkenin göç bakanı Inger Stojberg’in “Göçmenler Danimarka’da istenmiyor ve bunu hissedecekler” ifadesini sosyal medyada paylaşmasının ardından sığınma talebi reddedilen, geri gönderilemeyen veya bazı gerekçelerle gönderilmeyi bekleyenlerin Baltık Denizi’ndeki Lindholm adasında toplanmasına yönelik kararlar alınmıştır (URL-4). Aşırı sağ partilerin göçmenlerin yarattığı ulusal güvenlik sorununda iktidardaki partilerin payı olduğunun iddia edilmesi zaman zaman bu merkez partilerin de göçmen karşıtı ve yabancı düşmanlığı içeren uygulamalara başvurmasına neden olmaktadır. Stojberg’in de üyesi olduğu ve 2015’te iktidara gelen Liberal Parti’nin dört yıllık görev süresince göçmenlerin haklarını sınırlayan 114 yasayı imzalaması bunun belirgin örneklerindendir (URL-5). Bu ve önceki örnekte görülen göçmenleri bir adada toplama veya sınırların dışında bırakma halinin altında yatan esas neden ulusun homojen olmasına duyulan inanç olduğu ve aşırı sağ partilerin çoğunun dışlayıcı bir “ulus” anlayışının olduğu düşünülmektedir (Minkenberg 2011: 37-55).

Ülkedeki olası suçların müsebbibi olarak görülen göçmenler bu sayede bir iç güvenlik sorunu olarak lanse edilmektedir. Bunun bir örneği olarak 2016’da Danimarka’daki aşırı sağ parti tarafından yerli kadınların tecavüze karşı sığınmacılardan korunması için ‘sığınmacı önleyici’ yazan etiketlerin yapıştırıldığı saç spreyleri dağıtılmıştır (URL- 7). Herhangi bir etnik kökenle ilişkilendirilebilecek bir suç söz konusu olmamasına rağmen göçmenlerin her konuda ‘potansiyel suçlu’ olarak tasvir edildiği söylenebilir.

Avrupa’daki göçmenlerin durumu ile ilgili ortak bir paydada buluşmak üzere uzun yıllardır hukuki bir çerçeve oluşturmaya çalışan Avrupa Birliği, 2015’te karşılaştığı büyük düzensiz göç hareketinde de fikir ayrılıkları yaşamıştır. Sorumluluk paylaşma noktasında eşitlikçi olmayan hukuki çerçeve ve ülke liderleri arasında yaşanan fikir ayrılıkları bu uzlaşmayı güçleştirmiştir. Bu doğrultuda göçmen karşıtı siyasi liderler ülkelerindeki göçmenlerin varlığından Avrupa Birliği’nin göç politikasını sorumlu tutmaktadır. Fransız siyasetçi Marine Le Pen’in 2015’teki konuşmasında kullandığı “Sınırlarımızın kontrolünü ve komutasını yeniden elde etmeliyiz... Ancak sınırlar cihatçılıktan ilk korunma şeklimizi oluşturmaktadır... Avrupa Birliği, tamamen açık sınırlar dayatmasıyla bizi zayıflatıyor...” şeklindeki ifadeleri bu durumun örneklerinden biridir (URL-8). Avrupa Birliği göç politikalarının ülke sınırlarını nasıl zayıflattığını ve pek çok güvenlik sorununa açık hale getirdiğini söyleyerek Fransız toplumunu korumak için sınır denetiminin Birliğin yönetim anlayışından sıyrılarak gerçekleşmesi gerekliliğinin altı çizilmiştir. 2016’da Marsilya’daki parti toplantısında gerçekleştirdiği konuşmadaki “Göçmenler artık mahallelerimizde, tren istasyonlarının çevresinde ya da varoşlarda dolaşıyor ve Fransa için muazzam güvenlik ve kamu hijyeni sorunlarına neden oluyorlar... Artık terörizme alışmaya başladık.” İfadelerinde hem güvenlik hem de kamu sağlığı tehdidi olarak sunulan göçmenler aynı zamanda terörist olarak tasvir edilmektedir (Dimitrov 2019: 25-26).

Göç ve Kültürel Güvenlik

Kültürel güvenlikle kasıt söz konusu ülkenin hâkim kültürünün yalnızca o toplumun bireylerince üretilebilir olduğudur. Öyle ki seçkin bir tutumla yerli kültür yüceltilirken bunun dışındaki kültürel öğeler daha aşağıda bir yerde tanımlanır. Dolayısıyla dışarıdan gelen kültürel öğelerin yerel kültürü zayıflatarak zaman içinde yok edeceğinden endişe duyulmakta ve korunmasının gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Bu dışarıdaki kültürel öğelerin taşıyıcısı olarak göçmenler kültürel yozlaşmaya neden olan, homojenliği yok eden, kültürel tahribata neden olan unsurlar olarak görülmektedir (Huysmans 2000: 762-764).

Güvenikleştirici aktörler olarak aşırı sağ partiler, göçmenleri geldikleri ülkenin etnik, dini ve tüm kültürel örüntülerini değiştirerek tahribata uğratan potansiyel kültürel tehdit olarak simgeleştirirler. Ülke kamuoyunu göçmenlerle ilgili bu yönde değiştirmeyi isterler. Bu doğrultuda açıklamalar yapmakta ve politikalara başvurumaktadırlar.

Fransız siyasetçi Marine Le Pen'in 2015'teki konuşmasında göçmen karşıtlığını yalnızca bir iç güvenlik meselesi değil aynı zamanda kültürel güvenlik tehdidi olarak da ele aldığı görülmektedir “Bugün karşı karşıya olduğumuz terörizm totaliter bir ideolojinin, orta çağın, belirsizliğin ve insanlık dışılığın hizmetindedir: İslami köktendincilik. Özgürlüklerin ve insan haklarının yurdu olan Fransa, kendi topraklarında İslami köktendinciliğin saldırısına uğramıştır... Bize ait olan ve nefret ettikleri her şeyi Fransa'da yok etmeye geliyorlar: özgürlüğümüzü, yaşam tarzımızı, kültürümüzü ve laikliğimizi” (URL- 8). Göçmen karşıtlığı söylemi İslam ile ilişkilendirilerek Fransız yaşam tarzı ve kültürüne yönelik tehdit teşkil ettiği iddia edilmektedir. Bu popülist söylem bazı aşırı sağ partilerin veya liderlerin seçim vaatlerinin başında gelebilmekte veya kazanma hırsıyla daha radikal söylemlere başvurulabilmektedir: “Fransa'yı bize geri verin, lanet olsun. Burası bizim evimiz... Fransa'da istediğimiz zaman şarap içeriz. Fransa'da kadınları iffetsiz oldukları için peçe takmaya zorlamıyoruz... Fransızlar Fransa'da Fransızlar gibi yaşamak istiyorlar, kendilerine ait olmayan adetlere ve yasalara maruz kalmadan... Fransa'da kimin Fransız olmayı hak ettiğine biz karar veririz.” (URL-9). Bu konuşmadan hareketle Marine Le Pen'in 2017'deki seçimlerin son kampanya günlerinde göçmen karşıtlığı ve İslam düşmanlığı tutumunu çok daha sertleştirerek tabanına güven verme veya rakiplerine meydan okuma taktiklerine başvurduğu söylenebilir.

Danimarka Halk Parti Milletvekili Kenneth Kristensen Berth, alışveriş esnasında bir süpermarket zincirinin Ramazan ayının sonunu kutlamak isteyen Müslüman müşterileri için ürettiği 'Eid Mubarak' (Mübarek Bayram) yazılı bir pastayı görünce dehşete kapıldığını söyleyerek sosyal medya hesabında kabaca şöyle bir mesaj yayınlamıştır: “Artık yeter, gerçekten yeter. Truva Atı misali ülkemiz kısa süre içinde Müslüman bir halifelğe dönüşüyor mu” (URL-3). Hristiyanlığı toplumlarının kültürel kimliğinin başlıca ögesi olarak tanımlayan bu ülkelerde Müslüman göçmenler üzerinden homojenliğin bozulma kaygısı ile güvenlikleştirme siyasetinin uygulandığı söylenebilir. Dönemin Başbakanı Orban da “ülkesinin Avrupa'nın Hristiyan köklerini tehdit eden sığınmacılarla istila edildiğini” söylediği konuşmasında seçtiği ‘istila’ kelimesiyle yerlilik vurgusuna işaret ettiği düşünülebilir (URL-13). Bu doğrultuda Aktaş (2018) da Avrupa'da Müslüman nüfusun artmasının ulusal kültürlerin istila tehlikesi altında olduğu düşüncesinin yaygınlaştığını savunmaktadır (Aktaş 2018: 130).

Öyle ki bu güvenlikleştirme söylemleri zaman zaman eyleme dönüşerek uygulamalarda kendini göstermektedir. 2017’de sığınmacıların sınır kamplarında gözaltında tutulması ve düzensiz göçmenlerin giriş yaptıkları ülkeye geri gönderilmesine izin veren yasanın Macaristan parlamentosunca kabul edilmesi pek çok insan hakları örgütü tarafından uluslararası hukukun ihlal edildiği gerekçesiyle eleştirilmiştir. Kabul edilen bu kararın arkasında Başbakan Orban’ın Macaristan’ın ‘kuşatma’ altında olduğunu söylemesi ve hatta “Göç, terörizmin Truva atıdır. Bize gelen insanlar bizim kültür ve geleneklerimize göre değil, kendi kültür ve geleneklerine göre yaşamak istiyorlar” eklemesi ile yarattığı kamuoyunun ve göçün güvenlikleştirici siyasetinin aktörü rolünün etkisi vardır (URL-14).

Kültürel güvenlik meselesi genellikle Avrupalılık/Avrupalı kimliği referansıyla şekillenir. Danimarka Halk Partisi milletvekili ülkelerine gelen göçmenlerin Grönland veya Tanzanya gibi başka bir ülkeye gönderilmesi gerektiğini aksi halde “Avrupa kültürünün birkaç yıl içinde buharlaşıp gideceğine” inandıklarını belirtmiştir (URL-6). Güvenlikleştirilmeye başlanan göç “tehdit altındayız” mesajı ile içinde bulunulan güvensizliğin sebebi olarak altı çizilmektedir (Akçapar-Köşer 2012: 564-565).

Danimarka’da bir dönem konuşulan ve getto paketi şeklinde adlandırılan uygulamanın içeriğinin dayandığı nokta “Batılı olmayan” geçmişe sahip kimselere yönelik olmasıdır (Piser 2019). Bu uygulama ile göçmen toplulukların Danimarka toplumuna “gerekirse zorla” kazandırılmasının amaçlanıyor olmasıdır (O’leary 2018). Bu uygulamadaki Batılı olmayan ve entegrasyon vurguları potansiyel kültürel tehdide yönelik bir önlem şeklinde düşünülebilir.

Göç ve Ekonomik Güvenlik

Ekonomik güvenlik tüm sosyal ve ekonomik haklara erişimi kapsamaktadır. Huysmans’a göre (2000) Batı Avrupa toplumlarının refah devleti aidiyetinde yalnızca kültürel kimlik veya sınırların denetimi değil aynı zamanda sosyal ve ekonomik haklara erişim de önemlidir. Refah devletine erişim noktasında kişilerin haklarının meşruiyeti tartışılmakta, özellikle göçmen grupların sosyal yardım başta olmak üzere refah devleti unsurları üzerindeki haklarının meşruiyeti sorgulanmaktadır (Huysmans 2000: 767).

Uzun yıllardır artarak devam eden işsizlik başta olmak üzere ekonomik sorunlar, barınma, sağlık hizmetleri, işsizlik yardımları ve diğer sosyal hizmetlerin dağıtımını olumsuz etkilemesi erişimde rekabeti beraberinde getirmiştir. Bu rekabet göçmenleri yerliler karşısında dezavantajlı duruma getirmiştir. Faist’in de altını çizdiği gibi sosyal malların dağıtımındaki bu rekabette yerli halka ayrıcalık tanınmasının gerekliliği giderek artan bir sav haline gelmiştir

(Faist 1994: 61-66). Göçmenler bir rakipten öte gayri meşru biçimde sosyoekonomik hak talep eden kimseler olarak resmedilmektedir. Refah devletinin sağladığı sosyal yardım ve diğer sosyal hakların varlığı göçmenleri Avrupa ülkelerine çeken bir mıknatıs gibi görev üstlenmekte, bu haklara erişimin sınırlandırılması sığınma başvurularının azaltılması yönünde bir araç olarak meşrulaştırılabilmektedir (Huysmans 2000: 767).

Göçün güvenlikleştirilmesinde ev sahibi ülkelerin siyasetçileri tarafından göçmenler ekonomilerine ‘yük’ olarak tasvir edilmekte, haksız biçimde refah devletinin imkanlarından faydalandıkları yönünde kamuoyu oluşturulmaktadır. Macaristan’ın aşırı sağcı partiler kategorisinde gösterilen Fidesz partisinin düzensiz göçmenleri genellikle ‘refah arayan’ veya ‘ekonomik göçmen’ gibi yansıtmaları, sığınmacı, mülteci gibi terimlerin insan hakları ve dayanışma gibi duygu ve sorumlulukları çağrıştırmaları nedeniyle olumsuz algı yaratmayı kolaylaştıracak ‘refah arayışında olanlar’ vurgusunun yapılması bunun temelinde yatmaktadır (Jánosi 2019: 33). Bu ekonomik refah arayan göçmenler tasviri Macaristan’ın sosyal refah sisteminin göçmenler tarafından sömürüldüğüne işaret ederek, yerli halkın hak ettiği sosyal devlet imkanlarından faydalanma noktasında dezavantajlı konumda olduklarına işaret edebilir. Böylece yerli halk arasında yaratılması hedeflenen göçmen karşıtlığı doğrudan kişilerin refah sistemindeki konumuna yönelik tehlike olarak sunulmuş olur.

Görüldüğü gibi göçün güvenlikleştirilmesinin ekonomik boyutunda göçmenler ait olmadıkları bir toplumun refah sisteminden gayrimeşru bir şekilde fayda sağlamaya çalışan çıkarıcılar olarak tasvir edilmektedir. Göçmenden refah sisteminden meşru olmayan bir biçimde faydalanan, sisteme yük olan, ev sahibi toplumu sömüren ve hatta refah devletindeki bir rekabetçiden öte ‘refah dolandırıcılığı’ yapan kişi olarak bahsedilmektedir (Faist 1994: 61).

Göçmenlerin yerli halkın işsizliğinin sorumlusu olarak gösterilmesi aşırı sağ partilerin kamuoyu yaratmak üzere başvurduğu yöntemlerden bir başkasıdır. Orban hükümetinin göçmenlerle ilgili sokak panolarına astırdığı “Macaristan’a geliyorsan Macarların işini elinden alamazsın”, “Macaristan’a geliyorsan kültürümüze saygı göstermelisin” şeklindeki ifadelerin bulunduğu ilanlar veya Marine Le Pen’in “Göç, Fransa’daki kitlesel işsizliği daha da kötüleştiriyor” ifadesinde olduğu gibi ülkedeki işsizlik sorunun müsebbibi olarak göçmenler gösterilmektedir (URL-12; URL-8). Seçim bölgelerinde göç ve aşırı sağ partilerin arasındaki ilişkinin çalışıldığı araştırmada işsizliğin yoğun olduğu yerlerde aşırı sağ partinin daha fazla desteklendiği ortaya konulmuştur (Rojon 2013).

Aşırı sağ zihniyete göre Avrupa Birliği’nin göç, küreselleşme ve çokkültürlülük politikaları yerel halklar için sosyal ve ekonomik istikrarsızlık yaratmaktadır. Göçmen entegrasyonunda eşit iş fırsatlarının yaratılması veya pozitif ayrımcılık gibi çokkültürcü politikaların yerli toplumları dezavantajlı hale getirdiğine inanıldığından ekonomik güvenlikleştirme aracı olarak ‘ulusal tercih’ gündeme gelmiştir. Marine Le Pen 2016’daki konuşmasında “Fransa’yı bölen şey, göçmenlerin kitleler halinde gelişidir. Büyük bir adaletsizlik hissi yaratan şey ise, sokaklarda binlerce evsiz insanın olması ve onlara herhangi bir konut veremeyeceğimizi söylememize rağmen göçmenler için on binlerce ev bulabilmemizdir. Bir Fransız lider olarak benim sorumluluğum, her şeyden önce kendi halkımın refahı, güvenliği hakkında düşünmek olmalıdır” ifadelerini kullanmış ve sosyal yardımların dağılımında ‘ulusal önceliğin’ referans alınması gerektiğini vurgulamıştır (URL-11). Göçmenlerin ekonomik güvenlikleştirilmesinin yerli toplum içinde farklı gerekçelerle alt ekonomik ve toplumsal sınıfa ait, iktidara güvenini yitirmiş, kendisini ‘kaybolmuş’ hisseden toplum kesimlerinin siyasi rızasını almak ve onları etkilemek için aşırı sağ partilerin başvurduğu politik bir araç olduğu söylenebilir. Özellikle seçim dönemlerinde muhalefetteki partilerin oylarını artırmak için göçmenleri araçsallaştırarak güvenlikleştirici aktörlere dönüşmesi de söz konusu olabilmektedir.

Göçün güvenlikleştirildiği ifadelerde göçmenlerle ilgili kullanılan ‘istilası’ veya ‘seli’ gibi ifadelerin seçilmesinde metaforik bir anlatımla sınırları olan refah devletinin imkanlarından faydalanma noktasında göçmenlerin ciddi bir tehdit oluşturduğu resmedilmektedir (Faist 1994: 61).

2019 Danimarka ulusal seçimlerini kazanan Sosyal Demokratların lideri Mette Frederiksen “Bu seçim aynı zamanda refahla da ilgiliydi ve Danimarkalıların cevabı tamamen netti. Bu gecedan itibaren refahı ilk sıraya koyacağız” diyerek ülkenin refah sisteminin bölüşümü üzerinden göçmenler bir tehdit olarak ortaya konmuştur (Elabdi 2019). Bu durumda aşırı sağ partinin söylemine yakın bir politika üreten Danimarka’daki sosyal demokratların “sağa kaydığı” söylenebilir.

Aşırı sağ partilerce ekonomik güvenlik paydasında göçmenler, yerli halkın elinden işini alan, refah devletinin imkanlarını haksızca kullanan, sosyal yardımları sömüren, devlet ve toplum için ‘yük’ oluşturan topluluklar olarak tanımlandıkları görülmektedir.

SONUÇ

Dönüşen anlamıyla güvenlik kavramı toplumsal bir inşa sürecinin sonunda ortaya çıkmıştır. Tehdit olarak görülen bir konu önce siyasallaştırılmakta sonra güvenlikleştirilmekte ve bütün bunlar olurken söylemsel süreç de devam etmektedir.

Çok boyutlu ve aktörlü olan göçün güvenlikleştirilmesindeki aktörlerin başında gelen aşırı sağ partiler göçmenleri ulusal, kültürel ve ekonomik güvenliklerine ‘tehdit’ olarak görmekte ve bu konuyu siyaseten araçsallaştırmaktadır. Bu hususta geliştirdiği söylemler ve eylemlerle kamuoyu oluşturarak halkın desteğini almayı hedeflemektedir. Yarattığı bu siyasi rekabet ortamında mücadelenin ana başlıkları arasında çoğu ülkede genellikle göçmenler meselesi gelmektedir. Bu mücadelenin tarafı olan iktidar partilerinin de bu sürece dahil olmasıyla tutum ve söylemlerin daha radikalleşmesi söz konusu olabilmektedir.

Ulusal güvenliklerine yönelik tehlike oluşturduğuna inanılan göçmenler istila, kaos, terör, suç gibi kavramlarla ilişkilendirilmektedir. Avrupalı kimliğine uygun görülmeyen göçmenler özellikle dini kökenleri nedeniyle kültürel tehdit unsuru olarak tasvir edilmektedir. Bu doğrultuda aşırı sağ partilerin İslam düşmanlığı içeren tutum ve söylemleri ile karşılaşilmektedir. Avrupa ülkelerinin refah sistemini sömüren ve yerli halkın işsizliğinin sebebi olarak gösterilen göçmenler onlara göre aynı zamanda ekonomik güvenlik sorunudur. Dolayısıyla göçün güvenlikleştirilmesinde göçmenlerin tehdit unsuru haline getirilmeleri birden fazla alanda gerçekleşmektedir.

Aynı zamanda ülkelerindeki göçmenlerin varlığının bir nedeni de Avrupa Birliği’nin göç politikaları olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle hem birliğin göç politikaları hem de çokkültürlülük, insan hakları konuları eleştirilmektedir. Bu sayede Avrupa’nın çokkültürlü toplum yaratma iddiasının da önemli bir darbe aldığı söylenebilir.

Aşırı sağ partilerin göçün güvenlikleştirme söylemleri üretilmesinde geleneksel ve yeni medya araçları da önemli yer tutmaktadır. Özellikle anlık paylaşımlar ve herkesin erişiminin daha mümkün olduğu sosyal medya araçlarıyla bu söylemlerin yayılımı kolaylaşmaktadır. Medya desteği aşırı sağ partilerin argümanlarına meşru bir alan yaratmaktadır.

Fransa, Macaristan ve Danimarka’daki Ulusal Birlik, Macar Yurttaş Birliği ve Danimarka Halk Partisi’nin göçün güvenlikleştirilmesinde iç, kültürel ve ekonomik güvenlik temalarını yoğun biçimde kullandığı görülmüştür. Bu aşırı sağ partilerin söylemlerinde görülen “istila/işgal” vurgusunun artmasının “yerlililik” perspektifinden yaklaşımların önemine işaret ettiği söylenebilir. Macar Yurttaş Birliği’nin 2010 yılından bu yana Macaristan’da iktidarda

olması aşırı sağın kurumsallaşmasının başarılı örneklerinden biri olarak gösterilebilir. Yaklaşık 50 yıllık geçmişi olan Fransa’daki Ulusal Birlik’in güvenlikleştirme alanında yeni olmadığı ama göçün artan güncel dinamiklerini yakalayarak politik söylemini bunun üzerinden kurguladığı görülmüştür. Macaristan ve Danimarka’da da olduğu gibi “Müslümanların uyumsuzluğu/entegre olamayışı” kültürel güvenlik temalarının başında gelir. Çokkültürlülüğü öne çıkaran Kuzey Avrupa ülkelerinden Danimarka’da da Müslümanların toplumsal cinsiyet, insan hakları gibi evrensel değerlerden uzak ve ülkelere uyum sağlayamayan kimseler olarak kurgulanması göçmen karşıtlığının politik dildeki ifadesine karşılık gelir. Danimarka Halk Partisi ülkesindeki siyasi dili dönüştürmüş, Sosyal Demokrat ve Liberal partiler “sağa kayarak” popülist söylemler üretmeye başlamışlardır. Aşırı sağ partinin ana akım haline dönüşmesi Danimarka’nın diğer ülkelerden ayrılmasına neden olmuştur. Diğer ülkelerde olduğu gibi Danimarka’daki aşırı sağ parti sol veya liberal seçmenden oy devşirememekte, Danimarka solun sağa kayarak bir paradoksun yaşandığı ülke haline gelmektedir.

Göçmen karşıtlığı ve İslam düşmanlığı ile beslenen Avrupa’da göçün güvenlikleştirilmesi göçmenlerin Avrupa değerlerine saygı duymayan, sosyal devleti sömüren ve ülkelerinin İslamlaşmasına sebep olacak ‘tehdit unsurları’ söylemleri ile üretilmektedir. Kendi çıkarları ve siyasi arenadaki kazanımlarını planlayarak göçmenlerin bu amaçla araçsallaştırılması söz konusudur. Aşırı sağ partilerin artan oy oranları, politikalar ve söylemler çokkültürlü toplumların bir arada yaşamasını zorlaştırmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akbaba, S. (2018). A Post-Modern Analysis of the Nation: Natives, Non-Natives and Invasives, L. Markovic ve D. Demirdizen Çevik (Ed.), *Society Culture National Identity and Immigration içinde* (75-87), IJOPEC Publication.
- Akçapar, Ş. (2012). Uluslararası Göç Alanında Güvenlik Algılamaları ve Göçün İnsani Boyutu, S. Öner ve N. Öner (Ed.), *Küreselleşme Çağında Göç: Kavramlar ve Tartışmalar içinde* (539-563), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Akıncı Çötök, N., Taşdelen, H. M. (2013). Avrupa Ekseninde Yabancı Korkusu ve İslamofobi Algısının Değerlendirilmesi, *Turkish Studies*, 8(6), 1-13.
- Aktaş, M. (2014). Avrupa’da Yükselen İslamofobi ve Medeniyetler Çatışması Tezi, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 13(1), 31-54.
- Aktaş, M. (2018). AB Ülkelerinde İslamofobi ve Terörizm, *Ombudsman Akademik*, 4(7), 127-155.
- Anadolu Ajansı. (2018, 15 Mart). Macaristan Başbakanı Orban'dan Göçmen Karşısı Açıklama. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/macaristan-basbakani-orbandan-gocmen-karsiti-aciklama/1090203> (Erişim: 12.06.2024).
- Anadolu Ajansı. (2024, 10 Haziran). Avrupa Parlamentosu Seçim Sonuçları Belli Oldu. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/avrupa-parlamentosu-secim-sonuclari-belli-oldu/3245181> (Erişim: 12.06.2024).
- András, B., Tamás, B. ve Varga. A. (2012). Euroszkepticizmus Magyarországon, Policy Solutions, Friedrich Ebert Stiftung.
- Annual Torture Report. (2020). Border Violence Monitoring Network. <https://borderviolence.eu/app/uploads/Annual-Torture-Report-2020-BVMN.pdf> (Erişim: 10.06.2024).
- Arzheimer, K. (2009). Contextual Factors and the Extreme Right Vote in Western Europe, *American Journal of Political Science*, 53(2), 259-275.
- Aykaç, M., Yertüm, U. (2017). Avrupa Birliği Göç Politikalarının Gelişimi: Misafir İşçi Kabulünden Sığınmacı Akınına, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 70, 1-29.
- Baysal, B., Lülecı, Ç. (2015). Kopenhag Okulu ve Güvenlikleştirme Teorisi, *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 11(22), 61-96.
- Bergqvist, C. (Ed.) (1999). *Equal Democracies?: Gender and Politics in the Nordic Countries*, Oslo: Scandinavian University Press.
- Betz, H. G. (2002). Conditions favoring the success and failure of radical right-wing populist Parties in Contemporary Democracies, Y. Meny ve Y. Surel (Ed.), *Democracies and the Populist Challenge içinde* (197-213), London: Palgrave Macmillan.
- Betz, H. G. (1994). *Radical Right Wing Populism in Western Europe*, London: The Macmillan Press.
- Bieling, H. J. (2015). “Uneven development and ‘European crisis constitutionalism’, or: the reasons for and conditions of a ‘passive revolution in trouble”, J. Jäger ve E. Springler (Ed.), *Asymmetric Crisis in Europe and Possible Futures: Critical Political Economy and Post-Keynesian Perspectives içinde*, Routledge.

- Bonjour, S., Block, L. (2013). Fortress Europe or Europe of Rights? The Europeanisation of Family Migration Policies in France, Germany and the Netherlands, *European Journal of Migration and Law*, 15, 203-224.
- Brauch, H. G. (2008). Güvenliğin Yeniden Kavramsallaştırılması: Barış, Güvenlik, Kalkınma ve Çevre Kavramsal Dörtlüsü, *Uluslararası İlişkiler*, 5(18), 1-47.
- Buzan, B., Hansen, L. (2009). *The Evolution of International Security Studies*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Buzan, B., Waever, O. ve Wilde, J. D. (1998). *Security: A New Framework for Analysis*, Boulder, Lynne Rienner Pub.
- Canovan, M. (1999). Trust the People! Populism and the Two Faces of Democracy, *Political Studies*, 47(1), 2-16.
- Ceyhan, A., Tsoukala, A. (2002). The Securitization of Migration in Western Societies: Ambivalent Discourses and Policies, *Alternatives*, 27, 21-39.
- Cox, M. (2017). The Rise of Populism and the Crisis of Globalisation: Brexit, Trump and Beyond, LSE Research Online, *Irish Studies in International Affairs* 28.
- Democracy Index. (2022). Frontline democracy and the battle for Ukraine-Economist Intelligence Unit. <https://www.eiu.com/n/campaigns/democracy-index-2022/> (Erişim: 10.06.2024).
- Dimitrov, M. (2019). *Securitizing Migration in the West*, Malmö University, 1-40.
- Doğan, Z. (2019). Kopenhag Okulu’nun Güvenlikleştirme Teorisi Bağlamında Güvenlik-Medya İlişkisi, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 49, 170-186.
- Elabdi, F. (2019). ‘Anti-immigrant left’ wins election as Danes reject far-right, <https://www.aljazeera.com/news/2019/6/6/anti-immigrant-left-wins-election-as-danes-reject-far-right> (Erişim: 11.06.2024)
- Eurostat. (2021). Third Country Nationals Found to Be Illegally Present: Annual Data. https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_eipre&lang=en (Erişim: 11.06.2024).
- Faist, T. (1994). How to define a Foreigner? The symbolic politics of immigration in German partisan discourse 1978–1992, *West European Politics*, 17(2), 50-71.
- Fassin, E. (2019). *Popülizm: Büyük Hınç*, G. Kırnalı ve İ. Kocael (Çev.), Ankara: Heretik Yayınları.
- Galbreath, M. (2017). An Analysis of Donald Trump and Marine le Pen, *Harvard International Review*, 38(3), 7-9.
- Golder, M. (2016). Far right parties in Europe, *Annual Review of Political Science*, 19, 477-497.
- Hawkins, K. A. (2009). Is Chavez populist? Measuring Populist Discourse in Comparative Perspective, *Comparative Political Studies*, 42 (8), 1040-1067.
- Hloušek, V., Kopeček, L (2010). *Origin, Ideology and Transformation of Political Parties: East-Central and Western Europe Compared*, Ashgate.
- Holmes, D. R. (2009). Experimental Identities (after Maastricht), J. Checkel and P. J. Katzenstein (Ed.), *European Identity içinde* (52-80), Cambridge University Press.

- Hopyar, Z. (2024). Avrupa Birliği Göç Yönetiminde İnsan Hakları İhlali Olarak Frontex Uygulamaları, *Adalet Dergisi*, (72), 275-296.
- Human Rights Watch. (2018, 11 Aralık). Croatia: Migrants Pushed Back to Bosnia and Herzegovina: Violence, Abuse; Denied Opportunity to Apply for Asylum. <https://www.hrw.org/news/2018/12/11/croatia-migrants-pushed-back-bosniaandherzegovina> (Erişim: 10.06.2024).
- Huysmans, J. (2000). The European Union and the Securitization of Migration, *Journal of Commons Market Studies*, 38(5), 751-777.
- Ignazi, P. (1996). New Challenges: Post Materialism and The Extreme Right, *Estudio/Working Paper*, 91, 1-30.
- IOM. (2021). World Migration Report 2022. Switzerland: International Organization for Migration.
- Jacobsen, S. (2019). Danish Muslims Feel Backlash As Immigration Becomes Election Issue. <https://www.reuters.com/article/idUSKCN1T111R/> (Erişim: 13.06.2024).
- Jagers, J., Walgrave, S. (2007). Populism as political communication style: An empirical study of Political Parties' discourse in Belgium, *European Journal of Political Research*, 46 (3), 319-345.
- Jánosi, Z. (2019). Securitizing Migration in Hungary Analysing the third Orbán Government's Discourse on Migration, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, University of Amsterdam.
- Juhász, A. (2016). Hungary: Migration Trends and Political Dynamics. <https://www.globsec.org/publications/hungary-migration-trends-political-dynamics/> (Erişim: 10.06.2024).
- Jupskås, A. R. (2015). Institutionalized right-wing populism in times of economic crisis: A comparative study of the Norwegian Progress Party and the Danish People's Party, H. Kriesi & T. Pappas (Ed.), *European populism in the shadow of the Great Recession içinde* (23-40), United Kingdom: ECPR Press.
- Karapın, R. (1998). Radical Right and Neo-Fascist Political Parties in Western Europe, *Comparative Politics*, 30(2), 213-234.
- Kaya, A. (2016). *İslam, Göç ve Entegrasyon: Güvenlikleştirme Çağı*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Kitschelt, H. (1997). *The Radical Right in Western Europe: A Comparative Analysis*, University of Michigan Press.
- Klaus V. B. (1988). Right Wing Extremism in Post-war Europe, K. V. Beyme (Ed.), *Right Wing Extremism in Western Europe içinde*, New York: Routledge.
- Kneuer, M. (2018). The Tandem of Populism and Euroscepticism: A Comparative Perspective in the Light of the European Crises, *Contemporary Social Science*.
- Kümbetoğlu, B. (2019). *Sosyolojide ve Antropolojide Niteliksel Yöntem ve Araştırma*, 6. Basım, İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Laclau, E. (2012). *Politics and ideology in Marxist theory capitalism – fascism – populism*, London and New York: Verso.
- Laclau, E. (2018). *Popülist Akıl Üzerine*, N. B. Çelik (Çev.), Ankara: Epos Yayınları.

- Lodovici, M. vd. (2017). *Integration of Refugees in Greece, Hungary and Italy: Comparative Analysis*, Brussels: European Parliament Directorate General for Internal Policies, London and New York: Verso.
- Mandacı, N., Özerim, G. (2013). Uluslararası Göçlerin Bir Güvenlik Konusuna Dönüşümü: Avrupa’da Radikal Sağ Partiler ve Göçün Güvenlikleştirilmesi, *Uluslararası İlişkiler*, 10(39), 105-130.
- Minkenberg, M. (2011). The Radical Right in Europe Today: Trends and Patterns in East and West, N. Langenbacher ve B. Schellenberg (Ed.), *Is Europe on the “Right” Path?: Right-wing Extremism and Right-wing Populism in Europe* içinde (37-55), Forum Berlin, Friedrich Ebert Stiftung.
- Moffitt, B. (2020). *Popülizmin Küresel Yükselişi: Performans, Siyasi Üslup ve Temsil*, O. Özgür (Çev.), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Moffitt, B., Tormey, S. (2014). Rethinking Populism: Politics, Mediatization and Political Style, *Political Studies*, 62(2), 381-397.
- Mudde, C. (1996). The War of Words Defining the Extreme Right Party Family, *West European Politics*, 19(2), 225-248.
- Mudde, C. (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*, Cambridge University Press, New York.
- Mudde, C. (2014). The Populist Zeitgeist, *Government and Opposition*, 39(4), 541-563.
- Mudde, C. (2016). *The Study of Populist Radical Right Parties: Towards a Fourth Wave*, Oslo: Center for Research on Extremism.
- Müller, J. W. (2018). *Popülizm Nedir?*, O. Yıldız (Çev.), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Noi, A. Ü. (2007). *Avrupa’da Yükselen milliyetçilik*, İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Nossiter, A. (2015). For Marine Le Pen, Migration Is a Ready-Made Issue. <https://www.nytimes.com/2015/10/06/world/europe/for-marine-le-penmigration-is-a-ready-made-issue.html> (Erişim: 11.06.2024).
- O’leary, N. (2018). Danish Left Veering Right on Immigration. <https://www.politico.eu/article/danish-copenhagen-left-veers-right-on-immigration-policy-integration/> (Erişim: 11.06.2024).
- Öner, S. (2014). Avrupa’da Yükselen Aşırı Sağ, Yeni “Öteki”ler ve Türkiye’nin AB Üyeliği, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 13(1), 163-184.
- Öner, S. (2021). Brexit ve Avrupa’da Popülist Radikal Sağın Yükselişi, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 20, 95-118.
- Övet, T. (2016). Terörizm, İslamofobi ve Nefret Suçu İlişkisi, *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 5(1), 109-140.
- Piguet, E. (2021). The ‘refugee crisis’ in Europe: Shortening Distances, Containment and Asymmetry of Rights—a Tentative Interpretation of the 2015–16 Events, *Journal of Refugee Studies*, 34(2), 1577-1594.
- Piser, K. (2019). The European Left’s Dangerous Anti-Immigrant Turn. <https://www.thenation.com/article/archive/denmark-social-democrats-welfare-chauvinism/> (Erişim: 11.06.2024).

- Piser, K. (2019). The European Left's Dangerous Anti-Immigrant Turn. <https://www.thenation.com/article/archive/denmark-social-democrats-welfare-chauvinism/> (Erişim: 11.06.2024)
- Rojon, S. (2013). Immigration and Extreme-Right Voting in France: A Contextual Analysis of the 2012 Presidential Elections. (International Migration Institute Working Paper Series; No. 79). International Migration Institute (IMI), Oxford Department of International Development (QEH), University of Oxford.
- Sailer, S. (2016). Anti-Immigrant Party Gains in Denmark Elections, The Unz Review: An Alternative Media Selection.
- Saraçlı, M. (2023). Avrupa'daki Popülist Aşırı Sağ Partilerin Göç Meselesine Yaklaşımları: Fransa Ulusal Birlik Partisi Örneği, *Liberal Düşünce Dergisi*, 28(110), 123-146.
- Surel, Y. (2021). How To Stay Populist? The Front National And The Changing French Party System, M. Caiani ve P. Graziano (Ed.), *Varieties of Populism in Europe in Times of Crises* içinde, Routledge.
- Süleymanoğlu-Kürüm, R. (2021). Uluslararası İlişkilerde Nitel Yöntemlerle Makale Yazımı: Vaka Analizi ve İncelikleri, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 42, 149-168.
- Taggart, P. (2000). *Populism*, Buckingham: Open University Press.
- Tandoğan, ř. M. (2019). Avrupa'da Aşırı Sağın Yükselişi: Almanya ve Fransa Örnekleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tauscher, S. (2017). Almanya'da Aşırı Sağ Hareketler ve Medyanın Suçlu Göçmen Söyleminin Resmî Belgeler Işığında İncelenmesi, *Göç Dergisi*, 4(2), 201-226.
- Tondo, L. (2021). Revealed: 2,000 refugee deaths linked to illegal EU pushbacks, The Guardian, <https://www.theguardian.com/globaldevelopment/2021/may/05/revealed-2000-refugee-deaths-linked-to-eupushbacks> (Erişim: 10.06.2024).
- Uluslararası Göç Örgütü. (2013). *Göç Terimleri Sözlüğü*, 2. Baskı, R. Perruchoud ve J. Redpath-Cross (Eds.), No: 31.
- UN Department of Global Communications. (2020). Growth of International Migration Slowed by 27 %, or 2 Million Migrants, Due to COVID-19. https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/international_migration_2020_pr_en.pdf (Erişim: 11.06.2024).
- Van der Brug, W., Fennema, M. (2003). Protest or mainstream? How the European anti-immigrant parties developed into two separate groups by 1999, *European Journal of Political Research*, 42(1), 55-76.
- Vural, H. S. (2005). *Avrupa'da Radikal Sağın Yükselişi*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Waever O. (1995). Securitization and Desecuritization, R. D. Lipschutz (Ed.), *On Security* içinde, New York: Columbia University Press.
- Waever, O. (2003). *Securitisation: Taking stock of a research programme in Security Studies*, Chicago: PIPES.
- Widfeldt, A. (2000). Scandinavia: Mixed Success For The Populist Right, *Parliamentary Affairs*, 53(3), 486-500.

- Yardım, M. (2017). Aşırı Sağ ve Çokkültürlük: Avrupa’da Ötekileştirilen “Göçmenler”, *Akademik İncelemeler Dergisi*, 12(2), 217-234.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 10. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- URL-1: “Warning shots' should be fired to deter EU-bound migrants, says Danish MP”. (2016, 9 Aralık). <https://www.theguardian.com/world/2016/dec/09/warning-shots-should-be-fired-to-deter-eu-bound-migrants-says-danish-mp> (Erişim: 11.06.2024).
- URL-2: “BBC News, Macaristan Başbakanı Orban: Sınırlarımız tehdit altında”. (2015, 22 Eylül). https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/09/150921_macaristan_orban (Erişim: 10.05.2024)
- URL-3: “Straight, No Chaser: All caked out and nowhere to go”. (2018, 8 Temmuz). <https://cphpost.dk/2018-07-08/life-in-denmark/opinion/straight-no-chaser-all-caked-out-and-nowhere-to-go/> (Erişim: 12.06.2024).
- URL-4: “The Newyork Times, Denmark Plans to Isolate Unwanted Migrants on a Small Island”. (2018, 12 Mart). <https://www.nytimes.com/2018/12/03/world/europe/denmark-migrants-island.html> (Erişim: 08.05.2024).
- URL-5: “Danimarka, son 5 yılda göçmenlerin veya göçmen kökenlilerin özgürlüklerini kısıtlayan 100'den fazla yasa çıkardı”. (2021, 22 Mart). <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/danimarka-son-5-yilda-gocmenlerin-veya-gocmen-kokenlilerin-ozgurluklerini-kisitlayan-100den-fazla-yasa-cikardi/2184020> (Erişim: 10.05.2024).
- URL-6: “Denmark urged to adopt 'Australian solution' and send asylum seekers to Greenland”. (2016, 23 Şubat). <https://www.abc.net.au/news/2016-02-24/denmark-considers-other-solutions-to-stop-asylum-seekers/7191334> (Erişim: 12.06.2024).
- URL-7: “Asylum spray’ handed out in Denmark by far-right party ‘to ward off migrant attacks’”. (2016, 26 Eylül). <https://www.rt.com/news/360682-danish-nationalists-refugee-spray/> (Erişim: 09.05.2024).
- URL-8: “Marine Le Pen- Full Address and Q&A (English Subtitles)”. (2015, 14 Eylül). <https://www.youtube.com/watch?v=XVkJTcGcPLW8> (Erişim: 10.05.2024).
- URL-9: “Le Pen steps up anti-immigration rhetoric ahead of French election”. (2017, 18 Nisan). <https://www.ft.com/content/967daaae-2412-11e7-8691-d5f7e0cd0a16> (Erişim: 09.05.2024).
- URL-10: “Frontex, Budget 2023”. (2023). <https://prd.frontex.europa.eu/document/voted-budget2023/> (Erişim: 08.05.2024).
- URL-11: “Marine Le Pen: Brexit “most important event since the fall of the Berlin Wall””. (2016, 10 Ekim). <https://www.youtube.com/watch?v=eUFIV-nSuGM> (Erişim: 09.05.2024).
- URL-12: “UNHCR billboards encourage Hungarians to get to know real refugees”. (2015, 10 Haziran). <http://www.unhcrcentraleurope.org/en/news/2015/unhcr-billboards-encourage-hungarians-to-get-to-know-realrefugees.html> (Erişim: 10.05.2024).
- URL-13: “Macaristan Başbakanı Orban: Sığınmacılar Hristiyan kökleri tehdit ediyor”. (2015, 3 Eylül). https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/09/150903_macaristan_gocmen (Erişim: 11.05.2024).

URL-14: “Hungary’s Plan to Detain All Asylum Seekers Sparks Outrage”. (2017, 8 Mart).
<https://www.voanews.com/a/hungary-new-border-police/3755589.html> (Erişim:
08.05.2024).

